עין משפמ

נר מצוה

םג א מיי׳ פי״ט מהל׳

חמוג טשיו לד מוש"ט חו"ח

מי קב סעיף ד:

נב"י: בה ג מיי' פי"

סעיף ד ועיין שם

מלוה ולוה הלכה א

מלוה ולוה הלכה ו

סמג עשין לד טוש"ע ח"מ

ס" קיט סעיף ג: סו ה מיי שם הלכה ה

טור ש"ע שם סענ" ד: טור ש"ע שם סענ" ד: חור מיי" שם הלכה ו

טור ש"ע שם סעי"

. פי"ט מהלי

ל) ס"ל רב אשי אמר.רש"ל, ב) נ"ל אידי ואידי בשהיחה לו טידים ומכרה לא אידי ואידי שלא היתה כו', ג) גיטין נ. [ב"ב קעה:], ד) [תוספתא מוספתה [תוספתה קפס: איי [מוספתת דכתובות פי"ב ע"ש], ה) [דבתרייתא רש"ש], ו) גי' מהר"ס לא בעי כו' בלא וי"ו ועי' בספר פ"י. t) [ל"ל הגחל עלים קה.], ה) וב"מ טו. ב"ב קעה: ערכין ז.],

תורה אור השלם 1. בַּחוּץ תַעַמֹד וַהַאִישׁ אשר אתה נשה בו יוציא אַלֶּיךְ אָת הַעְבוּט הַחוּצָה: דברים כד יא

הגהות הגר"א

[א] תום' ד"ה מר כו' דשייך כאן כו'. נ"ב אבל הראב"ד פי' דכ"ע בשלו ליה כר"ש דאמר בהמקין כבינונית דעלתא ליכא כבינונית דעלתא ליכא כבינונית מששל ואוממוה אדאוריי קיימא לן כעולא. נר"א חו"מ ס"ס ק"ב): [ב] ד"ה כולן וא"ת כו' נ"ב כל זה לשיטתם בקדושין יג אבל לפי' הרי"ף א"ל לזה דר"פ מודה במלוה הכתובה בתורה ועיין רשב"ח וועמ"ם רבינו ביו"ד סימן שה ס"ק כט):

מוסף רש"י

מה דרכו של אדם להוציא לחוץ. לפרוע, פחות שבכלים. שמרלונו לא יפרע עדית (גיטיו נ.).

מדאורייתא ב״ח בזיבורית כדלקמן ורבנן הוא דתקון ליה בבינונית משום נעילת דלת ללוין והיכא דלית ליה בינונית ליתא לתקנתא: **מעשה בינונים שלו כעידים.** דהא מיטב היא לו: **ומכרה**. לאחר דתרוייהו מיירי שלא היה לו כלל דא"כ ההוא דמיירי דשויא בינונית

> הלואה דאישתעבדא ליה בינונית לב״ח מעיקרא בעוד שהיתה עידית אידית וזיבורית נזקין בעידית ובעל חוב בידו: אידי ואידי שלא היתה לו וכתובת אשה בזיבורית קתני מיהא מציעא צידית. ודכ״ע בשל עולם הן שמין: בינונית וזיבורית נזקין וב"ח בבינונית וכתובת ולא קשיא כו'. הא דקתני ב"ח אשה בזיבורית ואי אמרת בשלו הן שמין וכתובת אשה בזיבורית דשויא בינונית תעשה בינונית שלו כעידית וידחה ב"ח דידיה כעידית דעלמא: אידי ואידי אצל זיבורית הכא במאי עסקינן יכגון שהיתה [כגון] שהיתה בינונית שלו כבינונית לִו עידית ומכרה וכן א"ר חמרא כגון שהיתה דעלמא. ולא היתה לו עידית מתחילה ובהא פליגי דתנא דמתניתא המייתא לו עידית ומכרה הכי נמי מסתברא מדקתני סבר בשל עולם הן שמין ואמטו להכי אחריתי בינונית וזיבורית נזקין בבינונית ב"ח שקיל ב״ח בבינונית כדיניה ואידך וכתובת אשה בזיבורית קשיין אהדדי אלא סבר בשלו הן שמין. ל"א גרסינו לאו ש"מ כאן שהיתה לו עידית ומכרה כאן אידי ואידי כגון שהיתה בינונית שלו שלא היתה לו עידית ומכרה שואי בעית כעידית דעלמא ומפרשינן ליה הכי איבי ואידי שלא היתה לו עידית אידי ואידי כשהיתה לו עידית ומכרה ומכרה ולא קשיא הא דשויא בינונית שלו ובהא פליגי דתנא דמתניתא קמייתא כעידית דעלמא וכאן דלא שויא בינונית שלו סבר בשלו הן שמין וכיון דלדידיה הואי בינונית אע"ג דלעלמא עידית כעידית דעלמא ואב"א אידי ואידי כגון מיניה משלם ותנא דברייתאם סבר שהיתה בינונית שלו כבינונית דעלמא והכא בשל עולם הן שמין. ותפום לשון בהא פליגי מ"ם בשלו הן שמין ומִ"ם בשל רחשון: בדעולה קמיפלגי. תנה עולם הן שמין רבינא אמר בדעולא פליגי בתרא לית ליה תקנתא דעולא אלא ידאמר עולא ידבר תורה ב"ח בזיבורית בתר קרא אזיל ואפילו הוי ליה נמי שנאמר בחוץ תעמוד והאיש אשר אתה עידית דהשתח הוחי ליה בינונית גמורה בין לדידיה בין לעלמא אפילו נושה בו יוציא אליך את העבום החוצה מה הכי ס"ל דלשחול ב"ח מזיבורית: דרכו של אדם להוציא לחוץ פחות שבכלים מכרן לה' או לג' בני אדם. ביום ה' ומה מעם אמרו ב"ח בבינונית כדי שלא מי שהיה עליו מקין וכתובת אשה תנעול דלת בפני לוין מר אית ליה תקנתא דעולא ומר לית ליְה תִקנתא דעולא: ״ת״ר וב״ח והיו לו עידית ובינונית וזיבורית: כולן נכנסו תחת הבעלים. נכנסו ימכר לאחד או לשלשה בני אדם כאחד הלקוחות כדין המוכר ומי שלקח כולן נכנסו תחת הבעלים יבזה אחר זה עידית יפרע לניזק ולוקח בינונית ישלם את החוב ולוקח זיבורית את כולן גובין מן האחרון אין לו גובה משלפניו הכתובה: מן האחרון. דאפי׳ שקלו אין לו גובה משלפני פניו מכרן לאחד היכי דמי אילימא בבת אחת השתא לשלשה קמאי עידית ובינונית מלי מדחן להו הלקוחות לנזקין וב״ח אלל זיבורית דאיכא למימר חד מינייהו קדים אמרת כולן דאמר הנחתי לך מקום לגבות הימנו נכנסו תחת הבעלים מכרן לאחד מיבעיא ותנן במסכת גיטין (דף מח:) אין אלא פשיטא בזה אחר זה ומ"ש שלשה נפרעים מנכסים משועבדים במקום דכל חד וחד אמר ליה הנחתי לך מקום שיש בני חורין ואפי׳ הן זיבורית לכי לגבות ממנו האי נמי אכל חד וחד לימא ליה זבון הני תרי קמאי אשתייר זיבורית הנחתי לך מקום לגבות ממנו הכא במאי בני חורין ואע"פ דהדר איזדבנא בתר בתרא אולינן: אין לו. כדי עסקינן יכגון שלקח עידית באחרונה וכן סיפוק שלשתן שאין אותו קרקע שוה אמר רב ששת כגון שלקח עידית באחרונה אי הכי ליתו כולהו וליגבו מעידית משום כל כך: גובה. המותר משלפניו: אילימא בבת אחת. בשטר אחד: דאמר להו אי שתקיתו ושקליתו כדינייכו השתא לג' דאיכא למימר חד מינייהו שקליתו ואי לא מהדרנא שמרא דזיבורית קדים. שזה לקח בבוקר והללו שנים

> למריה ושקליתו כולכו מזיבורית אי הכי בערב ומלי למיטען הנחתי לך מקום: אמרת נכנסו תחת הבעלים. הואיל ואין ניכר בשטר המכר מי להח ראשון: אלא בוה אחר זה. בג' ימים: לימא. האי לוקח אחד: הנחסי לך מקום לגבות. כי היכי דניזלו כולהו בתר זיבורית: שלקה עידית באהרונה. דניחא ליה למיתב להו כדינייהו ולא ליזלו בתר עידית: ליגבו מעידית. כלומר מעידית שנשארה בת חורין בב' הלקוחות והוטל שיעבודן עליה: ואי לא מהדרגא לשטרא דויבורים למריה. כי היכי דתהדרו למיגבא מיניה דאין נפרעין מנכסים משועבדים במקום שיש בני חורין: אי הכי. דמשום האי טעמא הוא:

בנוקין אי שתקת בו' ואי דא מהדרגא שמרא דזיבורית דמריה. אע"ג דצלאו הכי אשה גדיא מזיצורים מ"מ לא מניא למימר ליה לכי סהדר כיון שאין

מפקיע כחה אבל ב״ח לא מלי למימר דלישקול בזיבורית מטעם דאי שתקת דכיון דמפקיע כחו מלי א״ל לכי תהדר דהא השתא נמי מזיבורית אתה רוצה ליתן לי לכך לא פריך בסמוך אלא מנוקין ולא מב"ח כדפירש הקונטרס נועי מוספות יבמות לו: ד"ה דאמרן:

עידים וויכורים נוקין כעידים וכעל חוב וכחובם אשה בויכורים. ה״ג אידי ואידי בשלא היתה לו עידית ומברה הא דשויא בינונית דידיה כעידית דעלמא הא דלא שויא כו'. והא דקאמר אידי ואידי כגון שלא היתה לו עידית ומכרה יולא בעי למימר

דידיה כעידית דעלמא אמאי קרי לה בינונית אלא ה"ק אידי ואידי שלא היתה לו עידית ומכרה כלומר לא איירי כשהיתה לו עידית ומכרה אלא בחדה מיירי שלה היתה לו מעולם וחדה מיירי כשהיתה לו ועדיין יש לו ואין לריך לאוקמי כשמכר שום שדה וסברי תרוייהו בשל עולם הן שמין:

ואידי כשהיתה בינונית שלו כבינונית דעלמא.

ולא גרס כעידית דעלמא דכיון דקאי אשלא היתה לו עידית אמאי קרי ליה בינונית כיון דהוו עידית דידיה ודעלמא ועוד דא"כ היכי מתוחמא ההיא דקתני נזקין וב"ח בבינונית בין למ״ד בשלו הן שמין בין למ״ד בשל עולם הן שמין:

בר לית ליה תקנתא דעולא. דוקא היכא דלית ליה עידית דהוי האי בינונית עידית לדידיה מדנקט בינונית וזבורית משמע דאי אית ליה עידית גבי ב"ח מבינונית וקסבר כיון דלית ליה אלא בינונית וויבורית [א] דשייך כאן טעמא דאמר בהניזקין (גיטין מט:) מפני מה ב"ח אין דינו בעידית כדי שלא יראה שדה נאה ודירה נאה לחבירו ויאמר אקפוץ ואלונו כדי שאגבה אותה בחובי: בה דרכו של אדם להוציא פחות שבכלים. אע"ג דשליח ב"ד היה מוליא לא היה מוליאו אלא מה

שהלוה נותן לו: להוציא פחות שבכלים. ומ״ת אפי׳ פחות שבכלים

מיטב הוא כדאמר לעיל כל מילי מיטב הוא וי"ל כשמוליא כלים דרכו להוליא הגרוע וכשמוליא קרקע נמי דרכו להוליא זיבורית ונראה דהלכה דבשלו הן שמין דהכי אית ליה לר"נ

בכתובות (דף קי.): בולן נכנסו תחת הבעלים. וא״מ 💷 והא מקין מלוה על פה נינהו ומלוה על פה לא גבי ממשעבדי וי"ל דכשעמד בדין כמלוה בשטר דמיא כדאמר בהגוזל י) בתרא (לקמן קיב) ובכמה דוכתין חי אי נמי מלוה הכתובה בתורה

ככתובה בשטר דמיא וחייב: אין דו גובה משלפניו. אומר ריב"א שאם נאו כולם צבת אחת כל

בנזקין הקודם בשטר גובה מן האחרון מחילה ואם מקין קדמו גובה מן האחרון אפי׳ היא זיבורית ואם בא ב״ח אחריו יגבה נמי מן האחרון אם יש לו ואם אין לו גובה משלפניו ואפי׳ מן העידית והאשה משלפני פניו ואפי׳ הן עידי עידית:

דאיבא למימר דחד מינייהו קדים. דאין כותבין שעות אלא בירושלים:

מברן לאחד בבת אחת מיבעיא. השתא לא אסיק אדעתיה טעמא דאי שתקת דאפילו כתוב הכל בשטר אחד יכול לכבוש השטר ולהחזיר הזיבורית לבעלים כאלו לא הנה מעולם:

רבינו חננאל

ואי אמרת בשלו הן שמין תיעשה בינונית דידיה עידית, דהא לית ליה טובא ממנה. וידחה בעל חוב ב. דהוה ליה עידית ומכרה, ותנן אין נפרעין מנכסים , .... משועבדין במקו בני חורין וכו׳. ואמרי׳ הכי מיסתברא דתניא אחריתו בינונית וזיבורית, נזיקין בבינונית ובעל חוב וכתובת אשה בזיבורית. קשיין אהדדי כו', ופשוטה היא. רבינא אמר בדעולא המפלגי דאמ׳ דבר תורה קבים בעל חוב בזיבורית שנאמר בחוץ תעמוד וכו', מה דרכו שללוה להוציא פחות שבכלים. ומה טעם אמרו בעל חוב בבינונית, שלא לנעול דלת בפני לוין. האי תנא דקתני בעל חוב בבינונית אית ליה דעולא. והאי דקתני בעל חוב בזיבורית לית ליה דעולא. ת"ר מכרן לאח(ר)[ד] או לשלשה וזיבורית, ומכרן לאחד או לשלשה כאחד כולן נכנסו הבעלים. י לנזקין מן העידית ולבעל חוב בבינונית ולכתובת אשה בזיבורית. ואקשי׳ אמאי, נימא הנחתי לך מקום לגבות ממנו. ופרק׳ כגון שלקח עידית באחרונה. והיינו טעמ׳

דלא גבו כולהו מז העידית

כדינייכו, שפיר. ואי לא,

ואמנא לכו הנחתי לכם

מקום לגבות ממנו ושקליתו כולהו מן

. הזיבורית. ואקשי' איהכי

.... ושקליתו

משום דאמ׳ להו

שתקיתו